

'T GENTSCH SPANT DE KRUUNE

(En 't Frans uuk een beetse vandoage)

"Tsoerewie"

Naar aanleiding van mijn vraag naar nog meer Gentse woorden, uitdrukkingen, anecdotes of faits-divers stuurde mevrouw Lea Plaetinck mij het volgende verhaaltje dat zij van haar moeder, eertijds wonende te Zevegem hoorde.

Haar oudste broer was voor de Eerste Wereldoorlog soldaat-milicien te Arlon en mocht, als zij het zich nog goed herinnerde slechts om de drie maand naar huis komen. Toen het zover was schreef hij naar huis om te vragen een fiets te zetten in een café (nu afgebroken) niet ver van het station op de hoek van de Maaltebruggestraat en de Kortrijksesteenweg *"bij Tsoerewie..."*

60 jaar later komt mevr. Plaetinck in contact met een dame van St.-Pieters-Buiten en dan pas valt de frank. Voor het raam van het café stond steeds een bordje met de tekst: "Ouvret Jour et nuit".

"Gesloten"

Een ietwat gelijkaardig verhaal gaat als volgt:

Tsjeef moet voor zijn madam in een chique winkel in de Veldstraat zijn om 't een en 't ander te kopen. Daar aangekomen wacht hem een ontgoocheling. Achter de voordeur hangt het bordje "Fermé - Gesloten".

- *"Dzjuu"*, zegt Tsjeef en hij keert onverrichterzake op zijn stappen terug.
 - *"Awel, gliskeshiere, woar es mijn machandise?"* vraagt madam verwonderd.
 - *"A, z' hen mij nog gien klein beetse bij mijne schreper g'had"*, zegt Tseef.
- "Firme gesloten, durve ze tons noch zuu onbeschoeft op de deure schrijve..."*

"Te noaste weke"

Elodie, een fabrieksmeiske gaat met haar vrijer naar de cinema. Na *"de journal"* en de reclame komt het voorspel voor de volgende week. Op het scherm verschijnt in witte letters op zwarte achtergrond:

Toekomende week
La semaine prochaine

"Choch, te noaste weeke zal't uuk schuune zijn." zegt Elodie, *Ze spele ne Fransche film: La semaine prochaine*".

ANDERMANS HERINNERINGEN OP ZIJN GENTSCH "Tuuten in kanne"

Op 4 november 1922 vond archeoloog Howard Carter in het Dal der Koningen in Egypte de toegang tot het graf van farao Tutanchamon. Op 17 februari 1923 opende men zijn grafkamer. Het zou echter nog verschillende jaren duren vooraleer alle details over de vondsten wereldkundig gemaakt waren. Daardoor ontstond omstreeks het midden van de twintiger jaren een ware Egyptomanie die zelfs tot in de steegjes van de St.-Lievenspoortstraat doordrong. Het moeilijke "Toetankaamon" herdoopte men in de volksmond al snel tot "Tuuten in Kanne"...

Toen het weer eens buurtfeest was, zo omstreeks 1925 dacht men op de St. Lievenspoort "dan ze doar toch iets moeste mee doen." In een van de "citeet-ses" woonde Louwiezeke, een "weewe" met haar zoon Louis. Ze sprak zelf steeds over "maane Làu-wie" en in Gent moet je al niet veel zeggen om "ne lauwe" genoemd te worden. Het was inderdaad een beetje een simpele jongen maar niettegenstaande dat, toch een mooie rijzige man. "Ah!" zeiden de mensen, "dad' es Tuuten in Kanne te weege", en men vroeg inderdaad of Làu-wie "Tuuten in Kanne" wilde spelen. Die voelde zich zeer vereerd en zegde onmiddellijk toe.

Toen de grote dag aanbrak hebben ze hem daarvoor "in den broe gestooke" (een soort bruine houtbijts) om hem een beetje een gebronsd Egyptisch uitzicht te geven. Hij "wier gieltegans angepoaterneerd" als een farao met de deftigheid, de scepters en de zonnescijf zodat hij "uitgeklopt en uitgebusteld was gelijk nen echte" Làu-wie, de jongen, voelde zich op dat moment een van de belangrijkste personaliteiten van "guul Tsinlievenspuurte en omliggende wirrolddielen".

Om een lang verhaal kort te maken: men heeft hem met zijn gevolg, want dat had hij natuurlijk ook, ergens net buiten Gent op de trein gezet en in het Zuidstation kwam hij toe. Daar werd hij "mee vrieje iere" afgehaald door de buurtbewoners in "ne viezelant" (vigilante) de voorloper van onze taxi, een soort publieke paardekoets. De man speelde zijn rol fantastisch. Iedereen stond voor zijn statigheid en waardigheid zo in bewondering dat het applaus niet uit

de lucht was. Zo ging het onder grote belangstelling naar de St.-Lievenspoortstraat waar Louwiezeke, zijn moeder, op de hoek van " 't citeetse van 't Spelleke van Treeze Blauwers" als moeder van "Tuuten in Kanne" op een ereplaats zat toe te kijken. Ze "schriemdege snothelle verre: Azuu een iere mijne Làu-wie angedoan".

De man kon 's avonds niet meer op zijn benen staan en "den broe druptege van zijn weeze"...

Interview met Mevr. Van Boxtaele
Eddy "den twiedekker" LEVIS
